

S Z E M L E

A bostoni kongresszusról közöl beszámolót az olasz exlibris-egyesület elnöke, *Luigi Bardi* a L'EX LIBRIS ITALIANO 2000. július-augusztusi számában. Írásából értesültünk a találkozó résztvevőinek nemzetek szerinti megoszlásáról. A 28. kongresszuson 1 osztrák, 3 belga, 22 kínai, 2 cseh, 3 dán, 4 finn, 2 francia, 5 német, 1 izraeli, 20 japán, 5 mexikói, 8 holland, 1 lengyel, 18 orosz, 10 spanyol, 2 svéd, 3 svájci, 2 ukrán, 3 angol és az Egyesült Államokból 25 gyűjtő vett részt. Összesen 140 fő, közöttük nem szerepel magyarországi gyűjtő. Távolmaradásunkat a nagyon magas költségek indokolták, hiszen még a leggazdagabb országokat is csak néhány fő képviselte.

A luxemburgi egyesület EX LIBRIS című folyóiratának 31-ik száma néhány jeles személyiségük fényképét közli. Itt szerepel az egyesület titkárának Jo Kohn úrnak az arcképe is. A kép exlibris-körökben meglehetősen szokatlan, ugyanis a neves szakember katonai egyenruhát visel. Mint a közleményből megtudtuk, Kohn úr a Koszovóban működő humanitárius misszió tagjaként nemrég emlékérem-kitüntetésben részesült.

– "A hatvanas években a dán gyűjtők számára fogalom-má vált a Halléban élő *Ullrich Bewersdorf*" – így kezdődik a NORDISK EXLIBRIS TIDSSKRIFT 2000/3. számában az az írás, amely a neves német fametsző művészt 80. ik születésnapja alkalmából köszönti. A cikket a mester több ex librise illusztrálja, 1964-ben készült önarcképét mi is bemutatjuk.

Önarckép

Ullrich Bewersdorf
fametszete, C2

– A szerkesztő a fiatal francia grafikusnő, *Patricia Nick-Dad* munkásságára hívja fel a figyelmet, négy műve színes illusztrációjának a közlésével.

– Ugyancsak a fenti dán lap 2000/4. számában *Klaus Rödel* köszönti "Finlandia Nagyasszonyát", a most 80 esztendő *Helmiriita Honkanen* grafikusművészt. A szerző szerint a finn művésznő életvidám alkotásai "nem utalnak arra, hogy alkotójuk már a nyugdíjas korban van".

– Négy rézmetszetének a bemutatásával emlékezik meg a lap *Vén Zoltánról*, akiről azt írják, hogy "kétségtelenül Európa legjobb rézmetsző művészei közé tartozik".

A közlemény végén nincs szerzői aláírás, de szinte bizonyos, hogy *Klaus Rödel* szerkesztő megállapítása ez, aki résztvevője volt a budapesti kongresszusnak is. Rödel úr most 60 éves, 1980 óta szerkeszti a NET-et. Születésnapja alkalmából meleg szeretettel köszöntjük!

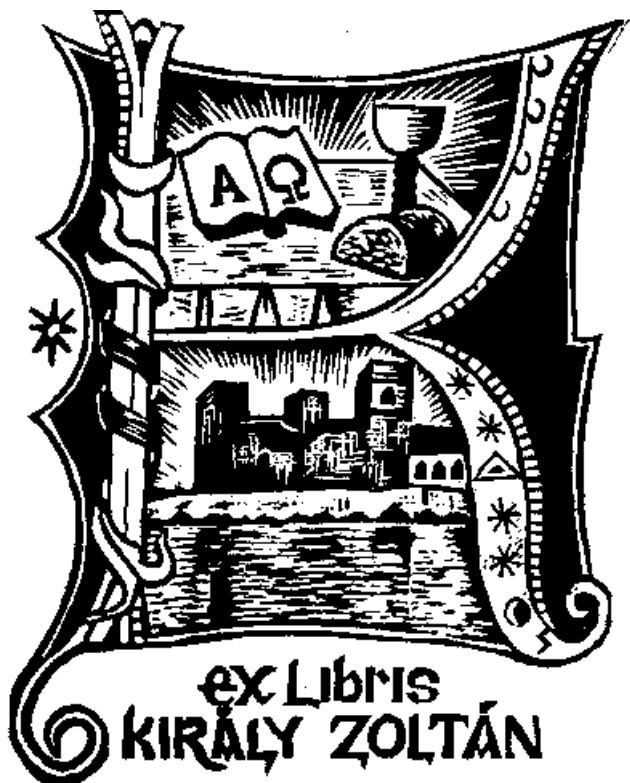

Vén Zoltán rézmetszete, C2

A Balatoni Régió hetilapja, a *KESZTHELY ÉS VIDÉKE* múlt évi decemberi számában cikk jelent meg "Akik tettek Keszthelyért" címmel, amely szerint a közelmúltban úgy döntött a képviselőtestület, hogy kulturális és művészeti munkáért, valamint szakmai és közösségi munka elismeréséért *Keszthely Városáért*, illetve *Keszthely Város Szolgálatáért* kitüntetések ad át, arra érdemes személyeknek. Az ünnepi eseményre a testület november 30.-iki ülésén került sor. Örömmel láttuk, hogy a KBK művésztárgya, kedves kollégánk, *dr. Sólyom Sándor* is a kitüntetettek között van, aki *Keszthely Városáért* elismerést kapott. 1964 óta él Keszthelyen, 1971-től rendszeresen vesz részt grafikai kiállítókon. A városban eddig 12 önálló tárlata volt. Grafikai munkásságát elismerték Lengyelországban, Olaszországban. Hogy csak a jelentősebb külföldi szerepléseit említsük, 1996-ban ott volt a csehországi Chrudimban rendezett ex libris világkiállításon 635 grafikus között. Kínában a Pekingi Nemzetközi Kisgrafikai Pályázaton munkái egyedül képviselték a magyar művészetet, 1999-ben pedig a franciaországi Colmarban állította ki műveit. Verses és prózai

írásaival rendszeresen szerepel irodalmi lapokban és folyóiratokban, emellett kortárs spanyol költők műveit fordítja magyarra. Az utóbbi három évben prózai és verses munkái, valamint grafikai a *Helikon öröksége* és a *Tóparti üzenet* című antológiákban jelentek meg. Önálló grafikai füzetben 1997-ben ex librisei láttak napvilágot. Szeretettel köszöntjük tagtársunkat ebből az alkalomból!

Solyom Sándor linómetszete, X3

A *MŰÉRTŐ* múlt évi decemberi számában *Murádin Jenő: A könyvtáros és a könyvjegyek* címmel közölt írása *Gábor Dénes* gyűjteményét ismerteti. A Kolozsváron élő, ma már nyugdíjas könyvtáros és lapszerkesztő gyűjteménye 30 ezer darabból áll. Lehetséges, hogy nem ez a legnagyobb gyűjtemény az országban, mert a brassói Emil Bologa bőrgyógyász szakorvos kollekcója valamivel előtte jár. A Gábor-gyűjtemény szakszerűen rendezett országok, művészek, technikák szerint, belőle akár reprezentatív kiállítás anyaga is kiválogatható. A Kolozsvári Egyetemi Könyvtár egykori munkatársa 1965-ben kezdett el gyűjteni Soó Rezső akadémikus buzdító levele alapján. Jelenleg 22 ország mintegy 200 gyűjtőjével áll levelező cserekapcsolatban. A cikkből azt is megtudja az olvasó, hogy Gábor Dénes érdeme volt egy 8200 lapból álló kisgrafika-gyűjtemény köztulajdonba kerülése. Boros József nagyprépost könyvjegy-gyűjteménye ugyanis a szétszóródástól menekült meg azáltal, hogy az ő tanácsára ezt a válogatottan szép anyagot az Egyetemi Könyvtár megvásárolta. Örömmel olvastuk a nivós hazai folyóirat fenti cikkét, mely egy határainkon túli magyar gyűjtemény létrehozta hívta fel a közfigyelmet. A tulajdonos Gábor Dénesnek pedig – aki egyébként a KBK régi tagja is – tevékeny és eredményes nyugdíjas esztendőket kívánunk!

A *L'EX LIBRIS FRANCAIS* 217. számában közli a franciaországi Chamalieres-ben lezajlott *Hasznos ex libris* pályázat

eredményét. (A gyűjtők és művészek számára korábban kiírt versengés feltételei lapunkban is olvasható voltak.) A lap szerint 37 országból, 297 pályázótól – köztük 106 franciától – 441 ex libris érkezett a zsűrihez. Ebből 158 darab készült mélynyomású, 144 pedig magasnyomású technikával, egyéb módszerrel 139 lapot készítettek. Magyarországot 5 pályamű képviselte. Hat kategóriában ítélték oda díjakat, amelyek a szokástól eltérően ezúttal nem pénzszegek voltak, hanem neves művészek készítettek ex libriseket a nyertesek kívánsága szerinti témával. A szép kivitelű katalógus 100 francia frankért szerezhető meg a francia egyesülettől. A magyar gyűjtők közül *Szepesváriné Rácz Mária* ex librise szerepel e rangos kiadványban.

Francia testvérlapunk egy fél oldalon át ismerteti a *KISGRAFIKA* legutóbbi két számát. Elismeréssel írnak *Vén Zoltán* munkásságáról, nemrég megjelent második alkotásjegyzéke kapcsán. Közleményük illusztrációja *Vincze László* linómetszete, amelyet mellékelten bemutatunk.

Vincze László linómetszete, X3

A Debrecenben megjelenő *ALFÖLD* című irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat 2001/2. számában *Fery Antal* (1908-1994) grafikusművész 9 fametszetű ex librisével találkozunk az olvasó. A kisgrafikákból négyet a kemény borítólap oldalain, a többi pedig a 120 oldalas kiadvány lapjain reprodukáltak az eredetivel megegyező, vagy a férőhely által kínált méretben.

Szöveges méltatás itt ezúttal nem jelent meg a művész munkásságáról, a könyvjegyek mégis jól illenek a folyóirat szellemiségéhez, ugyanis valamennyi lapon magyar író, költő portréja látható, Csokonaitól Kosztolányiig. A kisgrafikai irodalomban is jó hírnevet szerzett debreceni *Piremon Nyomda* e termékének tipográfiáját *Kass János* grafikusművész végezte.

BÖSZÖRMÉNYI SZEMLE címmel indult új folyóirat (alcíme szerint évente négyszer megjelenő kulturális és honismereti periódika) *Hajdúböszörményben* amelynek alapító szerkesztője *dr. Varga Gábor*, és első két száma 2000-ben már megjelent.

Az igen gazdag tartalmú folyóiratot átlapozva örömmel fedeztük fel, hogy az I. évfolyam 2. számában a Debrecenben élő *Szilágyi Imre* grafikusművész, aki a böszörményi Óvóképző Főiskola művészstanára is, *Mi a kisgrafika* címmel egyoldalas ismertetőt írt az alkalmi grafikáról és az ex librisről, azok történetéről, technikájáról, funkciójáról és nevelő hatásáról. Illusztrációként a művész hét ex librisének reprodukciója látható az új folyóiratban, bőséges példát is szolgáltatva ezzel írásához.

Német barátaink folyóirata, a *MITTEILUNGEN DER D.E.G.* 2000/3. számában könyvismertetés olvasható a Lipcsében megjelent "Egy cseppet a szerelem borából" c. kötetéről. Gussek szerző könyve 100 boros témájú, erotikus ex librist mutat be és eleméz. A cikket kísérő illusztrációban örömmel fedeztük fel Nagy László Lázár rézkarc-ex librisét, amely *dr. Lippóczy Miklós* nevét viseli.

Budapest XII. kerületének igen színvonalas folyóirata, a *HEGYVIDÉK* januári számában a kisgrafika számára fontos cikket közölt. Ebben *Schelken Pálma* ismerteti *Németh Nándor (1910-1978)* kisgrafikai alkotásjegyzékét, mely titkárunk, *Palásthy Lajos* szerkesztésében, a balatonfűzfői Palásthy Kiadó gondozásában a múlt esztendőben jelent meg. A számos színes képet is közlő kerületi lap a helytörténet forrásául is szolgáló cikkek sorát jelenteti meg. Olvasóinak száma – a kerület nagy kiterjedése miatt is – igen magas.

Szilágyi Imre
linómetszete,
X3

H Í R E K

Előző számunk Hírek rovatában, a 14. oldalon arról tettünk említést, hogy a Bostonban megrendezett FISAE -kongresszus alkalmával Kína jogot kapott arra, hogy 2003-ban rendkívüli kongresszust szervezhessen "a FISAE-embléma használatával". Sajnálattal közöljük, hogy szerkesztőnk félreértette az idegen nyelvű szöveget, melyben valójában arról volt szó, hogy a kínai találkozó rendezői **nem használhatják a nemzetközi szövetség emblémáját**, mert ez eltérést jelentene a FISAE-kongresszusok évtizedek során követett gyakorlatától. A tévedésre Svájcban élő kedves gyűjtőtársunk, *Vermes Júlia* hívta fel figyelmünket, akinek ezért ezúttal is köszönetet mondunk. Olvasóink kritikáit a jövőben is szívesen fogadjuk!

Az Újpesti Galériában február folyamán emlékkiállítás nyílt *Berda József* születésének 99. évfordulója alkalmából. A tárlaton bemutatták a költő életére vonatkozó dokumentumokat, fényképeket, láthatók voltak életében megjelent verseskötetei. Az egyik tablón örömmel fedeztük fel *Fery Antal* nagyméretű fametszetét a költő arcképével. A KBK néhai elnökét meleg barátság fűzte Berdához, akinek arcképét több kisgrafikáján megörökítette. Az esemény meghívójára *Kékesi László* Berda-emléklapját nyomtatták.

Sólyom Sándor kisgrafikai voltak láthatók február hónapban a budai Szentháromság téri kulturpalotában. A Sólyom művészcsalád tagjainak festményei, intarziái mellett a Keszthelyen élő grafikusművész ex librisei képviselték a kisgrafikát. Nívós lapjai közül is kiemelkedtek a régi magyar templomokat ábrázoló linómetszetei, amelyek *Kundermann Jenő*, ajkai gyűjtő részére készültek.

Az új, immár harmadik évezred első jelentős irodalmi ünnepét, a Madách-ünnepséget január 19-ikén rendezték meg Balassagyarmaton.

Stettner Béla linómetszete, X3

Ennek keretében a Madách Imre Városi Könyvtárban adta át a 2001. évi Madách-díjakat Nógrád Megye Közgyűlésének elnöke, *Becső Zsolt*. Örömmel és elismeréssel közöljük a kitüntetettek névsorát: *Tempfli József* nagyváradi megyéspüspök, *dr. Supka Magdolna* Széchenyi-díjas művészettörténész és *Őze János* néptáncos. Gratulálunk a szép elismeréshez a KISGRAFIKA gyakori szerzőtársának, a kedves Manna néninek és kívánunk még sok sikert, tervei megvalósításához jó egészséget!